Cto iiir grauis, dñs romanos i omni ope auxiliū a deis implorā
dū esse pāpiebat, ut quicqd mortales exordirent, & prospere, &
feliciter eueniret, nā cuncta recte cogi uident si optimus si,
ut principiū, & deo ē amabile, ois .n. structura rectā habet in
ruinā, quę à christo principe fūdamentū nō suscepit, uā nīi
& pōte, & ~~historia~~ historiis à musis auxiliū expectebat, ut, ab scrip
toribꝫ, quos ueluti deos colebāt, subsidiū exposcebāt, nos uero
spretis i hac re auctoribꝫ nīs illud Justiniani imperatoris re
petemus. In nōie Dñi iesu christi ad oēs actus ouis, ostitue
prorsendū esse, pſuadentis: quo sit pōtis nobis suadent, in
humano ope agendo, celebre nomē diuine maiestatis esse
inuocandū, sine, cuius ope, si i re ūrima ex uoto nihil pos
se succedere speranda ē, quid i diuino hoc matrimonio, cuius
excellētia & dignitate quo magis mecū pensito, eo difficilius
existimo principiū quā exoīa posse inueniri. nō inuerecūdi
pre Dñi Augustini uerba adducemus, O, sapiētia & os meum
aperis, o uerbū p quod oīa facta sūt, aperi os meū, ut de Di
gnitate & utilitate sanctiss: mōnij dicere ausim. nā clarissimi
uiderem ut oīa fructibꝫ dignoscūtur, imperatoris Justiniani i me
dium afferem). Matrimonii nihil aliud ē quā moris ac fœde
ris cōiūctio individuā uitā cōsuetudinē in se cōtinēs, qd
nulla ui humana dissolui pōt: hinc cōuenit illud Matthei di
ui quos deus cōiūxit homo nō sepāret: & pcēs romanos ul
ti quos deus cōiūxit homo nō sepāret: & pcēs romanos ul
pr nō carnis spūus carnibus, qui primus uxori sterilitatis cā
pr nō carnis spūus carnibus, qui primus uxori sterilitatis cā
repudium, nā nec cupiditatē quidē liberoꝝ cōiugii fidei pre
poni debuisse arbitrabāt romani: Ex quibus dignius, nihil ē
Urbes humanis quoniā arctissimo uinculo cōiūctū, qd dissolui

nō possit, matrimonii uero ordinem nodo magis & ac magis im
plicari: & igit̄ sanctissimū uinculū gḥ Candidi te prosequi que
am fermè ignoro: aut si sciā, exprimere nō possim, eorum
cū rege suū optimo diuinos angelos, fulgentia sidera, & denig.
mundū creasset, & que i mūdo cōtinent, qui prosset oīb
placuit creare, nā frustra tot admirabilia & tā bona ā deo
facta fuissēt, ni esset, q illa possideret, in paradiso delitiaꝝ
ad imaginē & similitudinē suā fecit ādā: nec illi solū ut
bonū prædicauit, adiunxit illi i oīb ꝓpria adiūxit Eua. qd
ipse quādo mecū cōtemplor, nō uideo quid a deo immortali in
rebus humanis dignius & melius dari, quid salubrius & sā
ctius cōstitui potuisset: & sanctissimū matrimoniū. & felicissi
ma mortaliū cōiunctio, in adulescentes a uia nequā abeuntes
cōrigis, & iuuenes iā uitijs oppressa exoritas, & alia uita
alios mores exposcebat profecto admones, quos uidimus et
in senili uergentes ætate libidinibq. dedicatos hoc uinculo ob
strictos uitā mutasse, & sicuti nō uiolandū e matrimonii
ius obseruasse: ita nec magna connubij qui nūquā nisi sit ius
coniugū, & ex duob⁹ unū corpus efficit, quā ne deorū
nō a nris maioribq. Europæ hīpiā fuisse: neq. summo honor
obseruandū et matrimonii pudico. qd a deo initiū habuerit,
& apud antiquos nros leges sanctissimæ sūt cōtra illos qui
aliena torq. cōcubitū, hoc impiū matrimonio i humanis
rebus nihil dignius positū cōstituq, & triplici de causa cōstitutū com
perio: prima & n. ut sociatus cōiungerent. quid uiri, mulie
ribus. quid ferinas genus nascitur, & mutus mulie
bris oblectarēt. nisi forte, q pariendi ꝓpositū esset, quod se

nera cõprobat, Nullius boni sine socio inenda ē possessio, Hinc
ut filij procrearent, gd Angelus affirmauit. accipias uxorē
cū timore domini procreandi liberos cū q̃ rō libidinis, q̃ prose
cto i cōnubio licet multa multa q̃ nulla sint, nihil dulcius ca
sto i cōnubio licet multa multa q̃ nulla sint, nihil dulcius ca
gnosco, q̃ sibi similē videre, q̃ relinquere, q̃ sua laboriosi pater
ni fidissimus custos q̃ hered. qua causa Corbilius uxorē regu
dicitur iurauit. ut solū filios procreet, demū q̃ Hortensius a Cu
rone uxorē alterius gignendi filij gratia petijt: demū ut Cele
stis patris sedes ab superstitione angelo enarrante Iustissimis cūs
implorent; mūmonia a deo sint cōstituta: quo gd ceteris vti
lius, nā preter hominum gñis cōservationē. gd nō videmus fieri
i bruis, i volucribus q̃ i omni animāt: velut sit i simi
li specie nālis cōmixtio. qua sa: ut pl' diuinū misterium, homi
ni Copulā ministret. quo circa probo adolescenti. laudo juuenē
Virginē. sancto: q̃ hoc sacratiss: vinculo deuinant, nīq̃ mihi
us nihil ab illis fieri possit: nā defessū labore meū blādi
uxor reficit: tristē consolat: hilarescit ingrē iucundissima
uxor: q̃ quē boni mulieris melius q̃ uxor sit participes: ut
Hyppocratica mithridatis uxor predicat: q̃ consul capillis equo
q̃ armis assuefecerit: quo facilius laboris q̃ periculi munia
interesset: Mithridati magnus certe solatium q̃ iucundissimū
lenimentū fuit: hos dominus habeas nō ostentationis filios
plurimos, nō q̃ unus duos Mithridates unicus: gd si cōsidera
re volueris, q̃ fidos quē amor sit i matrimonio, nihil
cōperies, gt i amore cū illo se cōmendi: edocte hoc Poe
ta bruti uxor. q̃ ridiculissimos corbones ut homine nō dubi
tauit, q̃ ferū ei nō dabat. audax dulcissimi cunicis morsus

gt reigis Petrarche
Persia ebel fōō al fēō
attine,

reſtra hoc Iubia Coſtris filia, q̄ quod Cōiugis ſui neſtē errore
reſſā uideris, exanimis cōcidit, & prem ſubita mihi cōſternitio,
ne & graui dolore, eiecto, expirauit, probat mortē cōiugalē Pan
thia uxor Abradatæ ſuſcepę regis, q̄ quū uirū ſuū in inclyta
illa Cyri pugna cōtra Crœſū & aſſyrios interemptū ūſe din
remiſſet. & ſortē ſuā miſeris modis deplorāſſet, ūtro gladio
dulceſſimj uiri ſui pectori imēbens ſeipſā interemit, per mor
pauj fidē q̄ in uiris cōſpectus ē. ītā Græcus ſoſpite Cornē
lio expirare uoluit. Quid? C. Plautius doloris impatiēs morte
uxoris audita pectus ſuū gladio pauſit, Quid? ꝛc. quaq̄ Plau
tius, quū uxor ei hoſtilla morbo preſſa deceſſiſſet, funerate
ea, & in rogū impoſita inter oſcula ardendi, & oculadi ſtrēto
ferro incubuit, Ed. mira fides & incredibilis mea cōiugij. nō
q̄d romanis, q̄d exteris fœdissimū ē, nemo admirarj debet,
precipū ē.n. reip opifex & cōmūj inuctor, q̄d homo proprios
parentes relinqueret, & ſoli uxori adhæreret, & eſſe duo
i carne una: uere igitur mihi ſt cōmendādi illi, q̄ dei inſtitu
ta celebrare eniſe uoluerūt: eo q̄d melius & deo placere. Laudā
dus igitur ē mihi Alexander, q̄ ſanctiſſimū mūmonio deprehendi
voluit: & felicissimus, ſi qua ē felicitas i rebus humanis, eſt
habendus: q̄d uolente deo. nā nō hec ſine numine dei euē
nire poſſūt. cuius genus maioreſ hoc
loco recenſere poſſē ſed me ægypij rē minus aſper & ſeue
re' puniūt: arbitrabāt nāq; illi uerā laudē nō eſſe. q̄ a
maioribus cognoſcerēt, ſed eā nec uirtutis eſſe gradū q̄ ab ui
tijs noſtris proueniret: Iulia ideo genus antiquiſſimū fi
lentio inuoluet: q̄d ad ſeſe & corporis & animi dotes, ne reuo
cēr, ūn tamē prius exordiar ſtirpe noſtra: n̄ dicā: Puera
o dignissima credi Eſſe dea: & ſi ne dina es. poteſ eſſe diana

Sine eo mortalis, qui te genuere beati Et mater felix. & fortu-
nata profecto si qua tibi soror est: & que dedit vbera nutrix:
Sed longe cunctis, longeq; beatior illa c̄. Qui tibi mox sponsus. tha
lamūq; intrabit eundēq;: hec pulchritudo, qua fragile bonū appel
lunt casuissimum Poeta cūctis n̄ expetit: & quid mirū? n̄a hec
ingenue impellimur ad mirū ornatū: ve sicuti forma bruta. ita
mirum virtutibus predites splendent: quocirca sacratos lumentu-
te ad spectatū ornatq; admonebat, hinc Iulia qua forma pulcher
rima se fore cognoscerent: voluit pulchritudine mirū cū exte
riore spetie contēdere, & superare, vnde mirū debet nemo:
si modestissima c̄ nona nupta. si i alijs temporis, si cōtinentissima
& frugi i re familiari; his virtutibus inflammatus & excitus Alexā
der, hāc delegit, nec qua grādi dote veniret, exquisivit, memor
illius Regulanj Plautinj. dotata vxor accepi: libertate nedi,
di: ideo silotus c̄, imo si gestit. irridēdus nō c̄ sponsus: n̄a qui
speciosa, pudica, temperante & sortis vxor: illa dotes vita
adeptā: consecutā c̄: & in nouella sponsa puri lotia affi
ci debet, qd paucis ~~extollamus~~ similis tibi cōtigerit: quis
gnē, nobilitate, diuitijs i vrbe Lincei, nulli cedit: i qua si ma
si maiores serie recensere velis, qui armis & virtute excel
luerint, aut hic dies deficeret. vnde go adulari viderer, no
uerint vos clarissimi medioxos fastidia, & vt vitia adulatiois a
quo longe abhorreo, fugia. silētio pretoribo, & ad Alexandrj iu
uenilē prudētia reuertar, cuius i rebus agendis solertia seni
li vnā cōmemorabo. foliassimū in hoc cōmbiū pdicabo, n̄a quis
quis c̄. & puri nupserit, pbatus i habendus: ve si illa si forte
cupias nubere nube prei: & quado oia felicissima auspicari su-

4

De Matrimonio